

novega pevovodjo v osebi g. *Premrova*. Jaz sem bil, žal, premnogokrat zadržan. Prepričan sem, da bo društvo sedaj oživel na novo sebi in meni v veselje. Pri sv. Ivanu so ustvarili iz starega cerkvenega zbora nov pevski zbor, pomlajen in oživiljen. Pripravili so me tam za pevovodjo, dokler se ne dobi kdo, ki ima zato več časa, veselja in potrpljenja. Pevski material je dober, še dokaj otesan. Predvsem pa je, saj sedaj v začetku, navdušen in edin. — V Banah pri Trebčah je g. *Bratoš* oživil, kar je petja spalo. Morda bo kaj!

Na Proseku so vedno čvrsti in pridni. Po smrti svojega predsednika — novi je menda sin rajnkega — se je društvo za čas društvenega žalovanja lotilo s hvalevredno vneto cerkvenega slovenskega petja. Na njih prošnjo sem jim napisal slovenski »Te Deum«, ki so se ga lotili brez strahu na Veliko noč.

Ravnokar čitam o občnem zboru »Velesile« (Škedenj). Pevsko društvo je dobilo novega pevovodjo v osebi g. *Josipa Flegu*. Dosedanji pevovodja *Valentin Pižon* je delal pri društvu 23 let ter je v teku te dobe naučil pevce 250 (!) pevskih del. Gotovo je zaslužil svoj častni pokoj!

O gibanju drugih slov. pev. društev ne slišim nič. Pričakujem pa, da pomlad, ki je prišla k nam že z vsem spremstvom, obudi tudi naše pevce k novemu marljivemu delu.

Preostaja mi reči še nekoliko besed o našem slov. gledališču z ozirom na glasbene predstave. Poročal sem že, da smo se povzpeli do »Zrinjskega«. Šli smo nato nazaj k »Rezervistovi svatbi«, »Dolarski princesi«, potem zopet malo navzgor do »Lepe Helene«. Tu za letos ostanemo. Težko je pri nas priti višje, ker smo navezani le na prejemke pri blagajni in male podpore dobrih ljudi. Čudo, da se je moglo celo tako visoko, ako pomislimo, da druge navzlic izdatnim podporam sorazmerno z nami nikamor ne morejo. Pri nas požro gaže pevcev ogromne svote. Pri vsem tem pa so, kakor se čuje, še sitnosti z njimi. Intendanca in odbor kažeta torej najboljšo voljo, a koncedira se vse preveč okusu občinstva. Po volji in želji ljudske mase je repertoar; a za sedaj še ne kaže, da se stvar obrne.

28./3. 1913.

Emil Adamič

Trst. (Dodatek k sezonskemu poročilu.) Dodajam svojemu sezonskemu poročilu, da sem slišal *Schönbergov* Sekstet, op. 4. Zadnji dan marca so se na Dunaju zaradi Schönberga stepli, pri nas v Trstu pa bi ga objemali, če bi bil tu. Podlaga sekstetu (dve gosli, dve violi in dva violončela) je Dehmlova pesnitev »Jasna noč«. Delo mi je ugajalo, in temu se sam čudim. Ne poznam sicer dosti Schönberga, a na klavirju je čisto drugačen. V orkestru, in ta sekstet je cel orkester, se kofonije skrijejo, ker utonejo v neprestanem moduliranju in menjavanju barv, v simfonskih krikih in brezobzirni kontrapunktiki. Delo sestoji iz samih majhnih motivčkov, ki so med seboj v problematični zvezi. Semtertja kak jasen trenotek se zdi kar nelogičen. Končnega vtiska sploh ni. Kakor bi pihnil, je vse pozabljeno. Avditoriju se je skrivoma zdehalo, vendar je ob koncu bilo dovolj ploskanja; najbrž ostentativnega, na račun »barbarskih« Dunajčanov. Pozabili so menda, da se njihovemu futuristu *Marinetti* v Rimu in drugod tudi ni boljše ostilo, kot Schönbergu doma. Doma ima prerok seveda vedno smolo!

Zanimivejša ko Schönberg pa je bila včerajšnja (13./4.) premiera »Prodane neveste« v našem slovenskem gledališču. Velik dogodek za nas. »Prodana nevesta«, sicer v miniaturi, a vendar. Glavne tri vloge, torej najtežji del, so bile v rokah *Richterjeve* (Marinka), *Harfner-Karasa* (Janko) in *Križaja* (Kecal). Vsi trije so bili do sedaj in ljubljanskem gledališču. Ostale vloge so manjšega pomena, a so bile rešene dosti dobro. Zbor se malo maje, a je previden, in raje zamolči, kar ne zna dobro povedati. Saj pa tudi ni zameriti. Režija dobra, oprema za naše razmere ugodna, orkester (vojaški) bi bil pa lahko boljši. Za vse skupaj pa smo lahko naši intendantsi prav hvaležni.

Pomladanski ciklus *Tržaškega Kvarteta* je zaključil *E. W. Korngold*. Pokazal se je mnogobrojnim posetnikom kot

autor in pianist. Kaj je reči o Korngoldu? Slišal sem resne sodbe in šaljive pripomnje. Težko je soditi. Fant je mlad, in če bi bilo vse to njegovo, kar sem slišal, pa bi položil zanj roko v ogenj. Svetovalcev, učiteljev, prijateljev, protektorjev ima brez števila. Zmešati mu morejo glavo. Njegova dela mrgole reminiscenc iz Wagnerja, Strauša, Mahlerja, Puccinija itd., a vendar so združena v tehtno celoto, prepojena z presenetljivo osebnostjo. Njemu so znane vse misterije ritma, harmonije in barv. Morda bo to enkrat velik mož, slavnejši kot vsi, ali pa bo žalostna karikatura. Nalik Mozartu je začel. Želeti mu je tudi Mozartovega nadaljevanja. Da pa je deček že sedaj uverjen in globoko prepričan o svoji veličini, kaže način njegovega izvajanja in že nekoliko smešno diriganje njegovega Tria. To delo pripušča le neznatno vlogo goslim in violončelu; levji del ima klavir, kar kaže dokaj negotovosti o znanju instrumentalnih form. Sicer pa prepustimo temeljitejšo sodbo prihodnosti, želeč Korngoldu samoiskanja in globokosti.

Milanski filharmonski orkester je proslavil pod vodstvom znamenitega dirigenta *Baroneja* tu pri nas stoletnico Wagnerjevega rojstva s krasnim koncertom, sestavljenim iz samih Wagnerjevih daljših in krajših orkestralnih kosov. Orkester je bil izvrsten, zlasti godala in lesena pihala. S tem orkestrom namerava Barone posetiti vsa večja italijanska mesta ter častiti s tem glasbenega velikana Wagnerja. *E. A.*

Trst. (Koncert Gl. Matice 12. aprila 1913.) Prvi letošnji koncert naše podružnice je minil, srečno in dobro minil. Bal sem se pred vsem za »Turke na Slevici«. A vse je šlo lepo od rok v veselje pevcev, pevovodje in nas poslušalcev.

Sporod je bil kratek, ne kakor je rado pri nas v Trstu, kilometersko dolg, in to je prav! Malo in tisto izbrano ter dobro naštudirano. Trije kosi za orkester, dva za zbor in orkester, dva a capella. K tema zadnjima bi pevovodja brez škode dodal še enega, da ne bi »ldila« imela zadnje besede, ker je pripravna bolj za začetek ali za sredo. Drugo, kar mi je ugajalo na programu, je bila njegova raznoličnost. Vsak kos nov značaj, nova barva, prijetna izprememba. Jaz bi le zadnja dva kosa zamenjal. S »Turki na Slevici« bi končal koncert; utis bi bil gotovo krepkejši in trajnejši. Kar nič bi ne škodilo, ako bi *Wilhelmyjevi* parafrazi »Walterjeve pesmi« takoj sledila »L' Arlesienne«.

Koncert je začel s predigro k »Libuši«. *Paulis*, kapelnik bosanske godbe, navzlic svoji pridnosti ne bo mogel izbrisati spomina na *Teplega*. Orkester je slaboten, niti ne kompletan, srednje discipliniran, *Paulisu* pa manjka ognja, duše, morda tudi poglobljenja in razumevanja. Zato so *Libuša* in tudi ostali kosi ostali mrzli, brez življenja. *Wilhelmyjevo* parafrazo je ob spremljevanju orkestra igral na gosli polkovni tambur *Riedl*. No, stvar ni težka, šla je gladko in poslušalci smo zadovoljno prikimavali. Najboljša je bila *Bizetova* suita »L' Arlesienne«. Zanimivi španski ritmi, neizogibni tamburin, flauta s harpo, krepak konec! Na vsak način pa pričakujem v prihodnjic kaj modernejšega, zanimivejšega; zlasti ostanejo takile anemični violinski soli lahko doma.

Zbor je zastavil s *Schwabovo* »Kanglico«. Ne morem izreči o »Kanglici« jasne sodbe. Slišal sem jo samo enkrat. Partiture nisem dobil v roke, zato morem govoriti le o vtisu. Stvarica ne taji svojega očeta. Dobrodušna je, ljubezniva, skromna, brez hrupa in bahavosti. Prav vesela! Kar ni *Župančič* storil, je dodal še *Schwab*. Ne vem sicer, kaj je porekel pesnik, ko je začel oni karakteristični, namreč za *Schwaba* karakteristični »holah«. Jaz bi se s *Schwabom* malo skregal! Pa bi mu vendar hitro odpustil; saj nanj ne moreš biti hud, ko je vedno tako dobre volje. Orkester je ponižen, skoro nikjer samostojen, vendar v prijetnih barvah slika razpoloženje v gozdu, objemlje diskretno zbor ter drži kratki in prisrčni sopranski solo, ki ga je pela *Costa-peraria-Devova*, kakor vsako stvar, ki jo poje, prav dobro. »Kanglico« bodo, kakor »Dobro jutro«, kmalu peli povsodi, ker je lahka in hvaležna. Zbor je bil vseskozi brez napake.